

Mummost ja vähä muustki

Nina Sevón-Vilkman

"Keske eräst ei piä näyttää herroill eikä narreill", "Kerran tee, kahest katso" tai "Aina voip lyhentää, mutt lyhyttä on paha jatkaa " Nämä olivat mummoni usein käyttämiä sanontoja. Usein kuulijoina olivat vunukat, jotka eivät kärsimättöminä jaksaneet odottaa ompelutyön valmistumista. Lapsen mielestä vaatteen olisi pitänyt olla valmis jo ensimmäisen sovituskeran jälkeen.

Mummoni ei saanut kouluja paljon käydä, mutta elämän koulua sitäkin enemmän. Luku ja kirjoitustaidon alkeet hän oppi kiertokoulussa Uudenkirkon Inossa. Kun tuli aika lähteä kalastajakodista kokeilemaan omia siipiä, hän pääsi räätälinoppiin kotikylänsä räätätilille. Paljon mahdollista, että edellä mainitut sanonnat ovat räätätililtä oppittuja. Ainakin ne tavalla tai toisella liittyvät ompelemiseen.

Vuosia myöhemmin mummoni sai oman Singer-ompelukoneen. Kone oli alkujaan mummon kälyn seiskarilaisen Sylvi Kiilin. Sylvi kuoli nuorena ja leskimies myi koneen tarpeettomana pois. Kone seurasi evakkoon ja oli sota-aikana tarpeeseen. Nyt vanha Singer-ompelukone seisoo Tuusulan evakkomuseossa muistuttamassa meitä jälkipolvia karjalaisen kansan evakkotaipaleesta.

"Pyykipesuss ja taikinates tulloot käetki puhtaaks tuumas entinen tyttö", "Vie mennessäs, tuo tullessas". Nuoren mieli teki suureen maailmaan. Terijoki oli lähellä ja siellä olivat Hotelli Puistola ja Majurin Katrin kahvila, joissa molemmissa hän palveli apulaisena. Majurin Kaisasta tuli nuorelle, oman äitinsä jo murrosikäisenä menettäneelle naiselle, lähes äidin korvike. Jotkut asiakkaat luulivatkin heitä äidiksi ja tyttäresi. Meille jälkipolville on jäänyt tältä ajalta muistoksi valokuva, josta kuvastuu emännän ja palvelijan luottamuksellinen suhde. Tässä kahvilassa mummoni tutustui myös tulevaan aviopuolisoonsa Rikuun. Hintzellin pojat olivat siihen aikaan ajureina Terijoella ja tulivat Majurin Kaisan kahvilaan lämmittelemään ja tsajua juomaan. Lienevätkö nuo yllä olevat sanonnat Majuri Kaisan sanaisesta arkusta. Kaisa Majuri lienee ollut kotoisin Uudeltakirkolta. Ensin mainittua sanontaa mummo käytti varoittavana esimerkkinä ymmärtämättömyydestä ja toista opettaessaan lapsia työntekoon.

Ystävyys Kaisa Majuriin säilyi vielä palvelussuhteen jälkeenkin. Mummo kävi lastensa kanssa kahvilassa tapaamassa häntä. Hän vei vieraat omalle puolelleen ja lapsille tarjottiin limonaattia ja paakelseja. Äitini mieleen on jäänyt pöydällä ollut vihreä verkaliina. Siihen oli kirjottu suuria punaisia kukkia, taisivat olla ruusuja. Myös evakossa mummo piti yhteyttä Kaisaan ja kävi tapaamassa häntä sairaalassa hänen viimeisinä elinvuosinaan. Yhdessä koettu elämä yhdisti nämä kaksi naista erottamattomasti toisiinsa.

Kun toissa vuonna kävimme Vammelsuussa Rakkauden haudan raunioilla, mieleeni muistui mummon sanat " Mitä sie ain tuterrat ? ". Kyllä me lapset osasimme

ennenkin kaikenlaista kysellä ja udella, mutta vanhemmat osasivat ehkä jotenkin paremmin arvioida, mikä tieto milloinkin oli hyväksi lapselle. Lapsena en muista mummon koskaan kertoneen mitään Rakkauden haudasta. Luulenpa vain, että mummo ei halunnut tuoda lapsen maailmaan aikuisten murheita.

Terijoella käydessäni olen monesti miettinyt, missähän Majurin Kaisan kahvila sijaitsi. Minulle on kerrottu, että jossakin Terijoen rautatien aseman tienoilla. Jos joskus tapaamme Terijoella ja tiedät, missä Majurin Kaisan kahvila sijaitsi, lupaathan näyttää minulle paikan. Olisi niin hienoa tietää, missä isovanhempani toisensa tapasivat.

Katrina Ressi ja Katri (Kaisa) Majuri Terijoella 1920-luvulla.